

Zápis z konference pro podnikatelský sektor dne 24. 4. 2012 v Neupölla

Akce se konala za účasti zástupců Úřadu Dolnorakouské zemské vlády, Krajského úřadu Kraje Vysočina, podnikatelů a dalších zájemců z Dolního Rakouska.

Konference byla zaměřena na téma podnikání ve venkovském prostoru v souvislosti s problematikou udržitelného rozvoje.

Po zahájení Dr. Fridrich Poreroß, ředitel muzea v Neupölla pohovořil o historických souvislostech udržitelnosti s výhledem do budoucnosti. Udržitelnost dříve byla nedobrovolná (chudoba a nouze). Nebylo možné nakoupit každý den čerstvé pečivo, lidé si pekli sami, vyráběli si sami plátno na oblečení, atd. Hotové peníze byly potřeba jen pro výrobky řemeslné (věci jako káva a bavlna se vyskytovaly zcela ojediněle, až v 19. století).

Poukázal na hlavní faktory udržitelného rozvoje v minulosti: omezená mobilita, zužitkování zbytků, spolupráce mladých a seniorů.

Faktor hospodářství a mobilita. Chodilo se především pěšky. Oblast od Zwettlu k Hornu byla zásobena lokálně. Mnoho lidí odešlo pracovat do Vídně, díky nimž se do Polly dostaly produkty, které zde dříve nebyly (toaletní papír, foto). Zcela ojedinělé mimoevropské cesty (šlechta jezdila na safari).

Faktor: výroba ze zbytků, zužitkování odpadních surovin. Nic se nevyhazovalo, vše bylo drahé (bylo málo odpadu). Přesto byly problémy s ekologií: kožešníci – pachy, proto na okraji obcí, vypalování sudů – kouř,... V rozhodnutí obce byly knihaři a koželuhové odsunuti na okraj obce.

Faktor: spolupráce mladých a starších. Zemědělství – předávalo se po generace. Důležitá sociální jednotka řemesla. Bydlelo se u toho, u koho se sloužilo. Rodiče platili za vzdělání (vyučení). Bylo běžné, že se pracovalo i v sobotu a neděli, když učeň zlobil, nedostal vycházku, pak třeba zapálil dům (nebyly dobré vztahy).

Josef Wallenberger, expert na udržitelný rozvoj představil Kraj Vysočina a region Waldviertel z hlediska změn v počtu obyvatel, hospodářských ukazatelů, upozornil na odliv obyvatel z venkovských oblastí, stárnutí obyvatelstva, rušení škol, atd.

Na CZ straně hodně malých obcí, více městských oblastí. Počet obyvatel Waldviertelu bez Kremže cca 200 tis. (aby nebylo zkreslení) a na Vysočině 0,5 mil. Prům. plat na Vysočině 900€ a 1500€ ve Waldviertelu.

Průmysl – 4200 firem ve Waldviertlu a na Vysočině 1500. Změny ve vývoji obyvatel: silný pokles obyvatel na venkově, ale i nově příchozí (5%). Problém s bilancí porodů. Firmy mají podobnou strukturu ve Waldviertelu i na Vysočině. Věkové struktura: 15 % do 14 let (nepracuje) ve všech stejně, do 59 (produktivní) – Dolní Rakousko, nad 60... Prognóza počtu obyvatel do roku 2030. Bude málo mladých, stárneme, ale z toho také problémy ve školství (rušení škol). Rozmanitost: kdy se narodí první dítě (ve městě, na venkově). Brutto regionální produkce (co se vyrobí minus co se přiveze). Problematika dostupnosti zdrojů, budoucnost: energie, termické zateplení. Personální náklady, náklady na zdroje. Doprava – hlavní trasy, vysokorychlostní doprava, ale důležitější jsou MHD.

Mimořádné změny v růstu nastaly v minulém století. Kácely se stromy pro lodě, mizely lesy, nové zdroje nahrazovaly přírodní materiály. Je růst sám o sobě špatný? Je to základ

EUROPEAN UNION
European Regional
Development Fund

EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA-CZECH REPUBLIC 2007-2013
Gemeinsam mehr erreichen. Společně dosáhneme více.

systemu, ale otázkou je, jak tento růst realizovat.

Na akci vystoupili se svými příspěvky podnikatelé, např. stavební podnikatelka podporující ve své firmě sociální hodnoty, obchodník s lokálními potravinami, stavitel udržitelných podnikových budov za využití obnovitelných zdrojů energie, kteří představili své firmy a poukázali na problémy, které se v jejich odvětví vyskytují.

Christof Kastner (Wirtschaftsforum waldviertel): Udržitelnost; menší spotřeba zdrojů a menší množství odpadů. Ale to je půl cesty. Systém for credo to credo. Základní nápad biologického koloběhu. Odloučit od sebe a jasné vyžít společně zdroje. Zmenšit negativní otisk, který zanecháváme svým životem a zanechat co největší otisk. Zdroje jsou omezené, ale energie ne (dokud svítí slunce). Pro podnikatele zvýšit zdroje a snížit náklady. Není to jen zelená mašlička. Podnik od roku 1988, soběstačnosti energii /zateplení, vozidla, redukce emisí na nulu, náhrada fosilních zdrojů za obnovitelné, vlastní sortiment potravin, kam investovat, kolik a kde; ve Zwettlu, sociální zaměstnavatel. Jde o to, jak měníme náš obchodní model. 100 podniku ve Waldviertelu má cca 6 tis. pracovních míst; proč téma udržitelnosti? Co vyvíjíme, můžeme exportovat (nadregionální záležitost). Velice hospodářský potentní region. Jsme základem pro ideu větrné energie. Vytvářet green jobs.

Stavitel z Krems Günther Werner; soustřeďuje se na udržitelný rozvoj. Standardy udržitelnosti ve stavebnictví; co je to udržitelná budova? Firemní udržitelná budova začíná už od konstrukce. Má-li fungovat 80 let= snížení nákladů na výstavbu a fungování. Pak také jak by mohlo vypadat využití budovy po skončení životnosti. Dnes spotřebuje více energie chlazení budov. PC a systémy v budově vyrobí hodně energie, která je potřeba ji zachytit a zachovat. Zemní energie do hloubky 150m, je tam pořád teplota 8 stupňů po celý rok. Dobře pro chlazení. Připravuje se směrnice o budovách, která ovlivňuje definici energetický neutrálních budov. Nelze vnímat moderní architekturu jako udržitelnou. Náklady jsou sice drahé, ale stále se mluví o životním cyklu budovy (80; 100 let). U těchto nákladů, do kterých vstupuje čištění a údržba, je důležitá úspora energie. Zásadním argumentem je, že stavíme budovy, které jsou udržitelné i do daleké budoucnosti. Je třeba změnit systém stavení.

Obchodník s lokálními potravinami Gerold Pöllmann: Důležitá je lokalita - zdraví a finanční výhodnost. Lokalita se vyvíjí. V malé vesnici je dosažitelnost na kole nebo pěšky (nemusí se jet autem). Jaké jsou parametry úspěchu: sortiment. Konkurence nespí (velké markety). Spotřebitel do supermarketu zajede autem. Člověk musí pozorovat zákazníky, nechává si dát podnět od zákazníků, více přemýšlet co by jim mohl nabídnout, např. dodavatelský servis, party servis, lahůdky, a lidé kteří si navyknou k nám nakupovat. Lidé pošlou seznam nákupu mailem. Nabídka lahůdek, kterými se lišíme od konkurence. Jak dalece v tom hraje roli udržitelnost? Snažíme se dívat na věci, jak budou vypadat za 10 let. Mělo by být hodně obchodů s lokálními potravinami: konkurence je velká. Důležité je nechávat se jako dodavatel, ale jako součást systému. Může vzniknout celá síť, kde vzniknou udržitelné vlastnosti každodenně. Partneři, kteří znají logistiku, marketing...

Christa Spreizer – stavební podnikatelka z Ybbsitzu: Vytváření hodnot s lidmi, kterých si vážíme. Stavitecká firma Spreizer dělá také poradenství pro podniky. Důležité je, jak se člověk identifikuje s podnikem. Po 16 letech je přesvědčena, že člověk je velmi důležitým faktorem každého podniku. Když se zaměstnanec cítí dobře, je spokojený i zákazník. Nejde

EUROPEAN UNION
European Regional
Development Fund

EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA-CZECH REPUBLIC 2007-2013
Gemeinsam mehr erreichen. Společně dosáhneme více.

o to, co každý den říkáme, ale co uděláme. Cena je transparentnost podniku; každý se může přijít zeptat na cokoliv.

Zaměstnanci mohou splurozhodovat. Na zasedáních mohou přinést svoje nápady a myšlenky. Lidé, kteří jsou na místě, ví nejlépe co je potřeba. Investice do vztahů s lidmi (zaměstnanci). Probíhají rodinné oslavy, vánoční oslavy, každý rok oslava, kde se mohou všichni poznat. Filosofie sociální udržitelnosti: máme velikou lásku k lidem. Vážnost k lidem ve vedení. Základ filosofie v našich vizích. Člověk je nevíce senzibilní nákladovou položkou, když se cítí dobře, má dobrý výkon.

V příspěvku Doris Mayer z oddělení hospodářství, cestovního ruchu a technologie Úřadu Dolnorakouské zemské vlády, byla představena hospodářská strategie Dolního Rakouska 2015 zaměřená především na inovace, technologie, kvalifikaci, kooperaci, udržitelnost, zakládání podniků a získávání trhu.

V Rakousku se každoročně podnikatelům uděluje cena za společenskou odpovědnost firem (Trigos) ve čtyřech kategoriích: ekologie, společnost, trh, pracovní místo. Dále jsou podporovány firmy zaměřující se na udržitelné strategie, spolupráci mezi hospodářskými a sociálními podniky, ekologický management, lokální zásobování podniků a ochranu životního prostředí. Podpora v oblasti udržitelnosti spočívá např. v ekologickém poradenství z hlediska potenciálů úspor v oblastech životního prostředí a energie (Hospodářská komora Dolního Rakouska); clusterový program Ecoplus (zaměřeno na výstavbu, energie, životní prostředí, potraviny, logistiku).

Následovala diskuse metodou World Café, ve které si zástupci podnikatelů, země Dolního Rakouska a zástupci Kraje Vysočina vyměnili zkušenosti a vzájemně se informovali o realizovaných aktivitách:

Diskusní témata:

Sociální udržitelnost v podniku: v Rakousku se problematikou zabývá organizace Respect sídlící ve Vídni (www.respect.at). V ČR spíše společenská zodpovědnost firem.

Veřejná správa pro podporu udržitelnosti firem: v Dolním Rakousku existuje 15 dotačních akcí, nejvyšší podpora až 30 % formou nízkoúročeného úvěru; probíhá spolupráce mezi podniky a univerzitami – podnik pokryje výdaje na vzdělání a personální náklady až do 50 % ročně (5 – 6 osob); dotace pro výzkum a vývoj – až 60 % projektů podpořeno de minimis.

Udržitelná výstavba: v Dolním Rakousku nejsou poskytovány dotace na domy, které nejsou bezbariérové. Spolek pro obnovu venkova se také zbývá projekty veřejných budov. V Rakousku vzniklo mnoho organizací nabízející poradenství – sloučily se do energetické agentury, jejíž poradenství mohou soukromé osoby využít bezplatně.

Prezentace v nj a čj jsou dostupné na: <http://www.gemeinde21.at/2.0.htm>

Zapsal: P. Holý, D. Marešová